

ดวงรัตน์ ณะเสน, พันตรีหญิง 2555: อวัจนภาษาเกี่ยวกับธงที่ใช้ในสามเหล่าทัพ
ปริญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย) สาขาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทย
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรสิทธิ์ ไทยรัตน์, Ph.D. 274 หน้า

วิทยานิพนธ์นี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาถึงประวัติความเป็นมาของธงในสามเหล่าทัพ
อวัจนภาษาในการสื่อความหมายของธงที่ใช้ในสามเหล่าทัพ คือ กองทัพบก กองทัพเรือ และ
กองทัพอากาศ ซึ่งประกอบด้วย ธงชาติ ธงราชนาวี ธงพระอิสริยยศ และธงทหาร ผู้วิจัยได้ศึกษา
และรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องธงที่ใช้ในสามเหล่าทัพจากเอกสารทั้งที่เป็นตำรา เอกสาร และ
สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น พระราชบัญญัติธง กฎกระทรวง อีกทั้งได้เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์และ
สอบถามจากผู้บังคับบัญชา แล้วนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์ โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 5 บท

ผลการวิจัยพบว่า ประวัติความเป็นมาของธงในสามเหล่าทัพ การใช้ธงเป็นสัญลักษณ์
ของประเทศไทยเริ่มขึ้นในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช เป็นธงพื้นสีแดงไม่มีสัญลักษณ์และ
ต่อมาได้มีการนำสัญลักษณ์ต่างๆ มาประดับบนพื้นธงสีแดง เช่น จักรสีขาว ช้างเผือก และ
ได้มีการปรับปรุงจนกระทั่งเป็นธงชาติไทยในปัจจุบัน ซึ่งยังเป็นต้นแบบของธงอีกหลายชนิด
เช่น ธงราชนาวี ธงฉนวน ธงชัยเฉลิมพล

ลักษณะการใช้อวัจนภาษาในการสื่อความหมายของธงที่ใช้ในสามเหล่าทัพ ได้แก่
การสื่อความหมายถึงประเทศไทยและชาติไทย การสื่อความหมายถึงพระมหากษัตริย์และ
พระบรมวงศานุวงศ์ การสื่อความหมายถึงธงประจำหน่วย การสื่อความหมายถึงทหารบก
การสื่อความหมายถึงทหารเรือ การสื่อความหมายถึงทหารอากาศ การสื่อความหมายถึงธงราชการ
ทหาร การสื่อความหมายถึงศทหาร การสื่อความหมายถึงตำแหน่งทางทหาร การสื่อความหมายถึง
หน่วยทหาร การสื่อความหมายถึงการรับ-ส่งข้อความ และการสื่อความหมายถึงรัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงกลาโหม